

Οι υποχρεώσεις των δικηγόρων για την καταπολέμηση του ξεπλύματος μαύρου χρήματος

Σύμφωνα με το άρθρο 5 ν. 4557/2018 για την «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας», όπως αυτό ισχύει μετά την τροποποίησή του από το άρθρο 4 του ν. 4734/2020, μεταξύ των υπόχρεων προσώπων για την τήρηση των υποχρεώσεων που προβλέπει η σχετική νομοθεσία, **βρίσκονται οι δικηγόροι και οι συμβολαιογράφοι.**

Προσφάτως, δημοσιεύτηκε η **υπ' αριθμ. 28226/2021 (ΦΕΚ2485/10-06-2021) απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης**, με την οποία καθορίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής των επιμέρους υποχρεώσεων των δικηγόρων και των συμβολαιογράφων στο πλαίσιο της εξακρίβωσης και επαλήθευσης της ταυτότητας του εντολέως τους και της εξακρίβωσης του πραγματικού δικαιούχου, όταν πρόκειται για νομικό πρόσωπο.

Σε ποιες περιπτώσεις οι δικηγόροι θεωρούνται υπόχρεα πρόσωπα;

Κατά την ανωτέρω Υπουργική Απόφαση, οι δικηγόροι υποχρεούνται στην εξακρίβωση και επαλήθευση της ταυτότητας του εντολέως τους και την εξακρίβωση του πραγματικού δικαιούχου, εφόσον σωρευτικά (α) χαρακτηρίζονται ως υπόχρεα πρόσωπα σύμφωνα με το άρθρο 5 ν. 4557/2018 και (β) συντρέχει περίπτωση εφαρμογής μέτρων δέουσας επιμέλειας κατ' άρθρο 12 ν. 4557/2018.

Πιο συγκεκριμένα:

(α) Οι δικηγόροι χαρακτηρίζονται ως υπόχρεα πρόσωπα, όταν συμμετέχουν, ενεργώντας εξ ονόματος και για λογαριασμό των πελατών τους, σε:

- ✓ χρηματοπιστωτικές συναλλαγές ή
- ✓ συναλλαγές επί ακινήτων και
- ✓ όταν βοηθούν στον σχεδιασμό ή τη διενέργεια συναλλαγών για τους πελάτες τους σχετικά με:

1. την αγορά ή πώληση ακινήτων ή επιχειρήσεων,
2. τη διαχείριση χρημάτων, τίτλων ή άλλων περιουσιακών στοιχείων των πελατών τους,

3. το άνοιγμα ή τη διαχείριση τραπεζικών λογαριασμών, λογαριασμών ταμειευτηρίου ή λογαριασμών τίτλων, καθώς και

4. τη σύσταση χρηματικών παρακαταθηκών και προεχόντως αυτών που αφορούν σε εγγυοδοσίες που διατάσσονται από τη δικαστική αρχή στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών,

5. τις αναγκαίες εισφορές για τη σύσταση, λειτουργία ή διοίκηση εταιρειών,

6. τη σύσταση, λειτουργία ή διοίκηση εταιρειών, εμπιστευμάτων (trusts), εταιρειών εμπιστευματικής διαχείρισης, επιχειρήσεων, ιδρυμάτων ή ανάλογων σχημάτων ή αντίστοιχων νομικών μορφωμάτων.

(β) Επιπλέον, οι δικηγόροι, όταν είναι υπόχρεα πρόσωπα, εφαρμόζουν τα μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη τους στην περίπτωση που συνάπτουν σχέση εντολής.

Πότε δεν ενεργούν ως υπόχρεα πρόσωπα;

- ✓ όταν παρέχουν απλώς γνωμοδοτήσεις ως προς θέματα ελληνικού δικαίου, χωρίς την υπαγωγή σε προσωποπαγή στοιχεία συγκεκριμένης συναλλαγής.
- ✓ όταν η εντολή τους περιλαμβάνει την αξιολόγηση της νομικής κατάστασης του εν λόγω εντολέως ή την υπεράσπιση ή εκπροσώπηση σε δίκη ή σχετικά με δίκη, συμπεριλαμβανομένης της παροχής συμβουλών για την κίνηση ή την αποφυγή δίκης, ανεξαρτήτως αν οι πληροφορίες λαμβάνονται πριν, κατά τη διάρκεια ή μετά τη δίκη.

Ποιες είναι οι ειδικότερες υποχρεώσεις που επιβάλλονται στους δικηγόρους;

1. Υποχρέωση Αναφοράς προς την Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες ύποπτων συναλλαγών και παροχής των απαιτούμενων πληροφοριών και στοιχείων.

2. Υποχρέωση μη γνωστοποίησης στον εμπλεκόμενο εντολέα ή σε τρίτους των πληροφοριών και των διενεργούμενων ερευνών.

3. Υποχρέωση αποχής από συναλλαγές, για τις οποίες γνωρίζουν ή υποπτεύονται ότι σχετίζονται με προϊόντα εγκληματικών δραστηριοτήτων ή συνδέονται με χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

4. Υποχρέωση φύλαξης των στοιχείων και πληροφοριών για χρονικό διάστημα πέντε ετών μετά το τέλος της σχέσης εντολής με τον πελάτη.

Σημειώνεται ότι οι ανωτέρω υποχρεώσεις βαρύνουν τις δικηγορικές εταιρείες και εταιρείες συμβολαιογράφων ως νομικά πρόσωπα και όχι τους συνεργαζόμενους με οποιαδήποτε σύμβαση ή συμφωνία δικηγόρους και υπαλλήλους τους.

Στην ίδια Υπουργική Απόφαση επισυνάπτονται πρότυπα εντύπων για φυσικά και νομικά πρόσωπα προς χρήση από τους δικηγόρους. Με τη συμπλήρωση αυτών, τη συλλογή των πληροφοριών και των υποστηρικτικών εγγράφων, οι δικηγόροι εκπληρώνουν πλήρως, στις περιπτώσεις που απαιτείται, τις υποχρεώσεις τήρησης των μέτρων δέουσας επιμέλειας.

Ποιες είναι οι κυρώσεις σε περίπτωση παράβασης των ανωτέρω υποχρεώσεων;

Σε περίπτωση που ο δικηγόρος παραβαίνει τις ανωτέρω υποχρεώσεις, το Υπουργείο Δικαιοσύνης, ως αρμόδια αρχή, παραπέμπει το υπόχρεο πρόσωπο στον οικείο Δικηγορικό Σύλλογο, στον οποίο διαβιβάζονται όλα τα στοιχεία της παράβασης, προκειμένου να ασκηθεί ο προβλεπόμενος από τις κείμενες διατάξεις πειθαρχικός έλεγχος